

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Flatanger kommune

Arkivsak: 22/187
Møtedato/tid: 14.09.2022 kl. 09:00
Møtested: Lauvsnes skole

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
12/22	Besøk på Lauvsnes skole
13/22	Budsjett for kontrollarbeidet 2023
14/22	Referatsaker september 2022
15/22	Godkjenning av protokoll

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Einar Sandlund på telefon 938 97 555, eller e-post: einar.sandlund@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Steinkjer, 05.09.2022

Kari Leknes (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Einar Sandlund/s/
Seniorrådgiver
Konsek Trøndelag IKS

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, rådmann og Revisjon Midt-Norge SA

Besøk på Lauvsnes skole

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Flatanger kommune

Møtedato

14.09.2022

Saknr

12/22

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 20/93 - 41

Forslag til vedtak:

Besøket tas til orientering.

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget sa i sitt møte 20.01.22 at de ønsket å besøke Lauvsnes skole. Dette ble gjort under forutsetning av at smittesituasjonen m.v. tillot det. Besøket gjennomføres forbindelse med KU sitt møte 14.09.22.

Hensikten med besøket er at kontrollutvalget ønsker å bli bedre kjent med status, ressurser, mål og utfordringer som enheten står ovenfor. Kontrollutvalget har innbudt rektor, tillitsvalgte, verneombud, leder av foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU) og elevrådsleder til besøket.

Kontrollutvalget ønsker at de inviterte sier noe om mål, ressurser, utfordringer m.v, samt svare på spørsmål fra utvalget.

Vurdering:

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget tar besøket til orientering. Hvis kontrollutvalget selv finner det nødvendig, kan rådmannen, eller de han bemyndiger, innkalles til neste møte for å gi ytterligere informasjon.

Budsjett for kontrollarbeidet 2023

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Flatanger kommune

Møtedato

14.09.2022

Saknr

13/22

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 20/93 - 40

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget, med forbehold om årsbudsjettvedtaket til Revisjon Midt-Norge SA, slutter seg til det framlagte forslag til driftsbudsjett for 2023 for kontrollarbeidet i Flatanger kommune med en total ramme på kr 665.000.-.
2. Budsjettforslaget tar ikke høyde for ekstraordinære ressursbehov i kontrollsammenheng.
3. Forslaget oversendes rådmannen for videre behandling i samsvar med § 2 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

Vedlegg

Detaljbudsjett 2023 Flatanger KU

Saksopplysninger:

Saksbehandling og saksgang for budsjettet for kontrollarbeidet går fram av § 2 i forskriften om kontrollutvalg og revisjon:

§ 2. Kontrollutvalgets rolle i fastsettelsen av budsjettet for kontrollarbeidet

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget.

Forskriften pålegger kontrollutvalget å fremme forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Utvalgets ansvar og oppgaver er i det alt vesentlige lovregulert. Utvalgets ansvarsområde kan deles inn i tre områder, kontrollutvalgets egne aktiviteter, kjøp av sekretariatstjenester og kjøp av revisjonstjenester.

I forslaget til total ramme er det ikke lagt opp til større vesentlige endringer i utvalgets samlede aktivitetsnivå for 2023.

I kontrollarbeidssammenheng er de største postene kjøp av sekretariats- og revisjonstjenester; ellers inneholder budsjettet poster for kontrollutvalgets egen drift. Alle kostnader mht. kontroll og tilsyn skal føres på funksjon 110.

Kontrollutvalgets egne utgifter

Gjelder hovedområdene lønn, andre driftsutgifter, samt kjøp av varer og tjenester. I lønn inngår bl.a. fast årlig godtgjørelse, tapt arbeidsfortjeneste, møtegodtgjørelse, reiseutgifter og tilhørende sosiale kostnader. Det er lagt inn ca. 3% økning pr. år.

I andre driftsutgifter inngår bevertning, faglitteratur/tidsskrifter og kurs-/oppholdsutgifter mv.

Kontrollutvalget er et viktig organ og må ha ressurser til faglig oppdatering i form av å delta på kurs og konferanser. Det er lagt opp til 5 møter i 2022.

Kontrollutvalgssekretariat

Kontrollutvalgets sekretariat, Konsek Trøndelag IKS (Konsek) utgjør kontrollutvalgets operative ledd. Konsek har ansvar for saksutredning og generell tilrettelegging for utvalgets arbeid. Representantskapet i Konsek i september 2022 budsjett for 2022 og økonomiplan 2023-2026. Det er lagt opp til ca. 3% økning pr. år.

Revisjon

Revisjon Midt-Norge SA har opplyst at beløpet for revisjonstjenester 2023*(se nedenfor), samt økonomiplan 2023– 2026, blir fastsatt i årsmøtet oktober 2022. En tar derfor foreløpig utgangspunkt i beløpet for revisjonstjenester som er angitt i årsmøtet høst 21.

Budsjettforslag 2023 med økonomiplan 2023 - 2026

Budsjett	Budsjett 2022	Forslag 2023	Forslag 2024	Forslag 2025	Forslag 2026
Kontrollutvalgets egne utgifter til møteavvikling, kurs, m.v.	100.000	103.000	106.000	109.000	113.000
Kjøp av sekretariatsstjenester	158.000	163.000	168.000	173.000	178.000
Kjøp av revisjonstjenester	391.000	399.000*	407.000	416.000	426.000
<i>Total ramme kontrollutvalget</i>	649.000	665.000	681.000	698.000	717.000

Vurdering

I kontrollarbeidssammenheng er de største postene kjøp av sekretariats- og revisjonstjenester; ellers inneholder budsjettet poster for kontrollutvalgets egen drift. Budsjettforslaget bygger på erfaring fra kontrollutvalgets egenaktivitet og tidligere regnskapstall.

Antallet møter og evt. besøk ved kommunale avdelinger/institusjoner kan øke hvis konkrete saker eller problemstillinger oppstår. Budsjettforslaget tar ikke høyde for ekstraordinære ressursbehov i kontrollsammenheng.

Kontrollutvalget legger fram et forslag til spesifisert budsjett for kontrollarbeidet. Kommunestyret fastsetter den totale rammen.

**SPESIFISERT DRIFTSBUDSJETT FOR
2023 FOR KONTROLLARBEIDET I
FLATANGER KOMMUNE**

Post	Tekst	Beløp
1082	Ledergodtgjørelse	6.000
1083	Møtegodtgjørelse	13.000
1084	Erstatning for tapt arbeidsfortjeneste	11.000
1099	Arbeidsgiveravgift	2.000
1100	Faglitteratur/tidsskrifter (5 abonnement på tidsskriftet Kommunerevisoren)	13.000
1115	Bevertning	3.000
1153	Kursavgifter og oppholdsutgifter	33.000
1160	Kjøregodtgjørelse (Kjøregodtgjørelse til møter)	8.000
1170	Reiseutgifter (Andre reiseutgifter)	10. 000
1196	Kontingent FKT	4.000
1375	<i>Kjøp av tjenester fra Konsek Trøndelag IKS</i>	<i>163.000</i>
1376	<i>Kjøp av tjenester fra Revisjon Midt-Norge SA</i>	<i>399.000</i>
Sum		665.000

Referatsaker september 2022

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Flatanger kommune

Møtedato

14.09.2022

Saknr

14/22

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 20/93 - 39

Forslag til vedtak:

Referatene tas til orientering

Vedlegg

Kan kreve å få saken behandlet på neste kommunestyremøte

Habiliteten må vurderes grundig juridisk

Tverrpolitisk forum - problematisk gråsone

Kommunestyret kan normalt ikke overprøve kommunedirektørens personalavgjørelse

Loven sier ikke noe om hva forslagsrett betyr

Møteoffentlighet – tidspunkt for møter i folkevalgte organer

Må kommunale oppgavefellesskap lage årsregnskap

Ikke automatisk inhabil fordi man har behandlet samme sak før

Ytringsfriheten kan ikke begrenses mer for folkevalgte enn andre

RMN - leveringsutfordringer forvaltningsrevisjon mv.

Forvaltningsrevisjonsrapport – Informasjonssikkerhet Namsos

Protokoll Namsos KU 300822 - informasjonssikkerhet

Status - Rapport om rus og psykisk helse i Flatanger

Saksopplysninger:

Det kan bli fremlagt ytterligere referater i møtet.

Vurdering

Referatene anbefales tatt til orientering

Kan kreve å få saken behandlet på neste kommunestyremøte

Kommunal Rapport 16.05.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan kommunestyremedlemmer kreve å få en ekstra sak inn på sakslista?

SPØRSMÅL: Under behandlingen av dagsordenen i starten av et møte i kommunestyret krevde en tredel av medlemmene at en sak ble satt på sakslisten, og viste til [kommunelovens § 11–3 \(1\)](#). Saken omhandlet en bestilling til kommunedirektøren om å utforme retningslinjer/kriterier for en tilskuddsordning. Kunne de kreve dette?

SVAR: Dette ser litt rart ut.

Sakslisten i innkallingen til kommunestyremøtet er som utgangspunkt og hovedregel bestemmende for hvilke saker som skal behandles der. Denne er det ordføreren som setter opp, men i [kommuneloven § 11–3](#) første avsnitt, har vi en bestemmelse om at «En sak skal settes på sakslisten hvis minst en 1/3 av organets medlemmer krever det».

Denne regelen gjelder imidlertid spørsmålet om hva som skal tas med på saklisten i innkallingen til neste møte, ikke endringer i sakslisten under møtet.

Hvis noen etter at møtet er satt, ønsker at en sak som ikke er satt opp i innkallingen, skal tas under behandling i dette møtet, må dette vedtas med alminnelig flertall der. Og det kan ikke treffes realitetsvedtak i denne saken i dette møtet hvis ordføreren eller en tredel av medlemmene motsetter seg det.

Det er ikke helt klart om forslaget du her refererer skal anses som et slikt realitetsvedtak, eller om det bare et pålegg om at det skal legges fram en sak for kommunestyret om dette.

Men for at forslaget overhodet skal kunne tas til behandling, må det treffes vedtak i møtet om å sette det på saklisten. Hvis ikke det er gjort, er dette vedtaket ikke et formelt bindende pålegg til kommunedirektøren, men det er ikke et reelt problem hvis det er på det rene at kommunestyret slutter seg til forslaget.

Ordføreren kan uansett be kommunedirektøren om å sette i gang arbeid med forslag til slike retningslinjer og legge dette fram som sak i neste kommunestyremøte.

Habiliteten må vurderes grundig juridisk

Kommunal Rapport 23.05.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan et kommunestyremedlem være inhabil i saker om tilskuddsordninger eller reguleringsplaner?

SPØRSMÅL: I forkant av behandlingen av en sak om retningslinjer og kriterier for en tilskuddsordning ba et medlem av kommunestyret om at kommunestyret vurderte et medlems habilitet. Bakgrunnen var at vedkommende driver med næringsvirksomhet i tråd med tilskuddsordningens formål.

Kommunedirektøren anbefalte da kommunestyret om å erklære representanten inhabil, ettersom vedkommende med dette var en part i saken, jf. forvaltningslovens § 6 (1) bokstav a.

Senere i møtet skulle kommunestyret også behandle en områdereguleringsplan. Her ble tre representanter kjent inhabile med bakgrunn at de drev næring i det aktuelle området.

Slik jeg ser det, var både representanten (sak 1) og representantene (sak 2) habile til å behandle sakene. Min mening er at en for vid praktisering av habilitetsinstituttet uthuler demokratiske prosesser. Hva er din vurdering av de konkrete sakene? Og mer interessant: Hvordan kan vi etablere systemer som fanger opp og forebygger at en slik praktisering kan skje?

SVAR: Slik du refererer saken, tyder mye på at her tok kommunedirektøren feil.

En part er i forvaltningsloven § 2 første avsnitt, bokstav e, definert som «person som en avgjørelse retter seg mot eller som saken ellers direkte gjelder» Den ene saken det her var tale om, gjaldt spørsmål om behandling av en sak om generelle kriterier for tildeling av støtte. Det er da tale om en forskrift, «et vedtak som gjelder rettigheter eller plikter til et ubestemt antall eller en ubestemt krets av personer» – (forvaltningsloven § 2 første avsnitt, bokstav c).

Områderegulering er en type reguleringsplan som «gir mer detaljerte områdevisse avklaringer av arealbruken» (plan- og bygningsloven § 12-2). Dette er da den generelle rammen for en mer detaljert reguleringsplan og dermed for vurdering av byggetillatelse m.m., og vil dermed ikke kunne ses som en individuell avgjørelse hvor enkeltpersoner er parter etter forvaltningsloven.

Dette betyr ikke at det ikke kan være grunn til å foreta en vurdering av inhabiliteten til disse medlemmene, men dette må da vurderes ut fra bestemmelsen i forvaltningslovens § 6 andre avsnitt, om inhabilitet hvis «særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet»

Hvis utformingen av reglene eller områdeplanen er slik at det er klart at dette i realiteten er skreddersydd med sikte på en enkeltperson, vil det kunne bli sett på som et enkeltvedtak, men det skal mye til ved et slikt generelt formet vedtak.

Også ellers vil det kunne tenkes situasjoner der vedtaket ganske klart gir en enkelt eller en avgrenset krets personer slike spesielle fordeler at de må anses som «særegne», men det vil bare være aktuelt i helt spesielle situasjoner, typisk fordi vedkommende vil være eneste aktuelle støttemottaker etter kriteriet, eller eier den langt største delen av eiendommene i planområdet.

Det er greit å reise inhabilitetsspørsmålet i slike situasjoner, men dette kan man ikke ta på strak arm i møtet. Her må det foretas en grundig juridisk vurdering av spørsmålet.

Hvis medlemmer av kommunestyret blir sendt på gangen på grunn av inhabilitet, og det viser seg at det ikke var grunnlag for det, vil vedtak som er truffet uten deres medvirkning, kunne bli ugyldige fordi kommunestyret ikke hadde lovlig sammensetning.

Uavhengig av jussen kan det selvsagt være et problem at større eiere eller næringslivsaktører deltar ved behandlingen av saker som de har stor økonomisk interesse av. Dette bør man ta hensyn til ved valg av medlemmer til kommunale utvalg.

For kommunestyret er dette ikke mulig, men hvis det oppstår tvil om habilitet, kan medlemmer som dette gjelder, selv be om å bli fritatt fra å delta ved behandlingen av saken, se kommuneloven § 11–11.

Slikt fritak gis da av kommunestyret, og kan bare gis hvis medlemmet selv uttrykkelig har bedt om det.

Tverrpolitisk forum - problematisk gråsone

Kommunal Rapport 09.05.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Politikerne har opprettet et tverrpolitisk forum, men uten åpenhet og offentlig sakskart. Har de lov til å ha et slikt forum?

SPØRSMÅL: En kommune i mitt område har store økonomiske utfordringer. Politikerne er ofte uenige, og siste kommunestyremøte endte med krangel.

Nå har noen politikere etablert et uformelt forum. Jeg får opplyst at gruppeleder og et medlem av kommunestyret til fra de enkelte grupperingene, samt ordfører og varaordfører og de fire uavhengige representantene i kommunestyret skal møtes for å diskutere hvordan kommunens utfordringer kan løses.

Dette er vel ikke i tråd med hvordan politikken skal drives? Heller ikke åpenhet og offentlig sakskart. Hva bør politikerne gjøre?

SVAR: Vi beveger oss her inn i en problematisk gråsone mellom politiske prosesser og kommunal saksbehandling.

Det er ikke forbudt for folkevalgte å møtes for å diskutere og koordinere sine standpunkter i saker som skal behandles i kommunale organer, i partigrupper eller unntaksvis i fellesmøte for samarbeidende partier, men dette må ikke få karakter av «parallel sakshandling» ved at det etableres særskilte fora der utvalgte folkevalgte møtes for å legge løpet for behandlingen av vanskelige saker.

Sivilombudet har i flere uttalelser rettet kritikk mot slike uformelle konstruksjoner. Et hovedsynspunkt er at all kommunal sakshandling – ikke bare realitetsvedtakene – skal skje innenfor kommunelovens rammer, i organer som er opprettet etter reglene i denne, og ved sakshandling som følger reglene her.

Dette er nå innskjerpet i lovens [§ 5-1](#), der det fastslås at «Folkevalgte organer skal opprettes etter bestemmelsene i denne loven eller etter bestemmelser om slike organer i andre lover.»

Nå kan ingen forby folkevalgte å møtes for å snakke med hverandre utenfor møtene i de kommunale organene, men da må det være helt tydelig at det som skjer her, er politiske samtaler, ikke saksutredning eller reelle beslutningsprosesser. Og verken den kommunale ledelsen eller tilsatte må ha noen rolle som tilretteleggere av møtet eller deltakere i dette. Verken kommunedirektøren eller noen av hennes underordnede kan være med her, heller ikke om formålet bare er å orientere om saksforhold eller økonomiske rammebetingelser. All slik kommunikasjon med de folkevalgte må skje med kommunestyret eller annet folkevalgt organ, og ikke med en slik «privat» gruppe.

Ordfører kan heller ikke stå som initiativtaker til eller leder for slike samlinger. Hun vil verken kunne kalle sammen eller delta i en slik «samtalegruppe» som ikke er etablert etter reglene i kommuneloven om utvalg.

Kommunale utvalg skal som hovedregel etableres ved vedtak og valg av kommunestyret. Men ordføreren kan etter kommuneloven [§ 6-1](#) (fjerde avsnitt, bokstav c) «opprette utvalg som skal forberede saker som ikke har prinsipiell betydning». Dette gir ordfører en forholdsvis vid ramme for å etablere en type «bakkanal» for politiske overveielser, men et slikt utvalg må være formelt oppnevnt, og det anses som et «folkevalgt organ» etter reglene

om innkalling, åpne møter og saksbehandling i lovens kapittel 11. Se [§ 11-1](#) der det fastslås at bestemmelsene i dette kapitlet «gjelder for kommunale og fylkeskommunale folkevalgte organer og andre kommunale organer hvis ikke annet er bestemt i lov».

Jeg vil ut fra dette mene at den bruk av «samtalegrupper» du her beskriver, er ulovlig, og at Statsforvalteren bør påtale dette.

Kommunestyret kan normalt ikke overprøve kommunedirektørens personalavgjørelse

Kommunal Rapport 02.05.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Hvis kommunedirektøren avskjediger en ansatt, kan kommunestyret da be om en begrunnelse?

SPØRSMÅL: Mitt spørsmål gjelder informasjonsplikt ved oppsigelse. Etter [kommunelovens § 13](#) har kommunedirektøren det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert avskjed og andre tjenstlige reaksjoner.

Når en medarbeider avskjediges eller må slutte av ulike årsaker; hvilken informasjonsplikt har da kommunedirektøren overfor kommunestyret?

Kan kommunestyret kreve å få innsikt i begrunnelsen for oppsigelsen?

SVAR: Bestemmelsen i [§ 13–1](#) siste avsnitt var ny i kommuneloven 2018. Etter kommuneloven 1992 lå ansvaret for å treffe avgjørelser personalsaker, som i alle andre saker, i utgangspunktet til kommunestyret, men kunne etter [§ 24 nr. 1](#) i denne loven delegeres til andre folkevalgte organer eller administrasjonssjefen – altså i dag kommunaldirektøren.

Bestemmelsen i dagens § 13–1 innebærer at kommunedirektøren nå har «løpende personalansvar» i kraft av sin stilling. Dette omfatter blant annet «ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner».

Dette betyr imidlertid ikke at kommunaldirektøren har en selvstendig og uavhengig avgjørelsesmyndighet på dette området. § 13–1 er ikke noe unntak fra den generelle regelen i § 5–3 første avsnitt om at «Kommunestyret er det øverste organet i kommunen», men en regel om «lovfestet delegering» – at kommunedirektøren skal saksbehandle og avgjøre slike saker i første instans.

Kommunedirektøren må utføre sine oppgaver her som på andre områder «innenfor «de budsjettvedtakene og overordnede arbeidsgiverpolitiske vedtak kommunestyret ... måtte fatte»- (Prop 46 L 2017-2018, merknader til bestemmelsen).

Bestemmelsen må likevel forstås slik at kommunestyret som alminnelig utgangspunkt ikke vil kunne gå inn i slike enkeltsaker og overprøve kommunedirektørens avgjørelse.

Kommunestyret, formannskapet eller særskilt klagenemnd vil kunne foreta full overprøving av kommunedirektørens avgjørelse ved forvaltningsklage etter [forvaltningsloven § 28](#) andre avsnitt, første setning, men kan ikke ta opp en slik sak til behandling annet enn i klagesak.

Kommunestyret har imidlertid etter [kommunelovens § 22–1](#) første avsnitt også et generelt ansvar «for å kontrollere kommunens ... virksomhet». Det kan som alminnelig regel (tredje avsnitt) «omgjøre vedtak som er truffet av ... administrasjonen» hvis denne «selv kunne omgjort vedtaket». Dette siste må antakelig forstås med den begrensning at det følger av § 13–1 siste avsnitt at kommunestyret ikke selv kan treffe nytt vedtak i sak om «løpende personalansvar», hvis ikke det ved kontroll med vedtaket viser at det knytter seg slike feil til dette at det må anses som ugyldig,

I dette ligger da etter alt å dømme svaret på spørsmålet ovenfor. I og med at kommunestyret har et slikt kontrollansvar, må det også kunne kreve å bli forelagt begrunnelse og andre saksdokumenter i slike saker for å kunne utøve denne funksjonen. Men hensynet til ryddig saksbehandling, og herunder behovet for å skjerme fortrolig informasjon, tilsier at man normalt først bør be kontrollutvalget om å se på saken, før den eventuelt tas opp til behandling av kommunestyret.

Loven sier ikke noe om hva «forslagsrett» betyr

Kommunal Rapport 13.06.2022, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kommunedirektøren har møte- og talerett, men ikke forslagsrett. Samtidig legger jo kommunedirektøren fram forslag til vedtak, hvordan skal man forstå dette?

SPØRSMÅL: Under møtet i kommunestyret fremsatte kommunedirektøren følgende forslag mens en sak var under behandling:

«Kommunestyret ber administrasjonen om å gjøre vurderinger knyttet til barnets beste i behandlingen av eventuell søknad om bytte av hovedmål til nynorsk i de tre kommende årene fra 2022/2023 gjeldende fra og med 5. til og med 7. trinn dette skoleår. For egen språkgruppe vil det kreves et minimum av 10 elever med enkeltvedtak om bytte av hovedmål til nynorsk.»

Dette ble vedtatt med 10 mot 9 stemmer (med ordførerens dobbeltstemme.)

Jeg viser til kommuneloven:

[Kommuneloven §6–1](#): Ordføreren har **møte-, tale- og forslagsrett** i alle kommunale eller fylkeskommunale folkevalgte organer unntatt kommune- og fylkesråd og organer under dem. I kontrollutvalget har ordføreren likevel bare møte- og talerett.

[Kommuneloven §13-1](#): Kommunedirektøren har **møte- og talerett** i alle kommunale eller fylkeskommunale folkevalgte organer, med unntak av kontrollutvalget. Kommunedirektøren kan la en av sine underordnede utøve denne retten på sine vegne.

Spørsmålene er da:

Har kommunedirektøren forslagsrett i et kommunestyremøte etter at saken det gjelder, er åpnet og tatt opp til behandling?

Hvis svaret er nei på dette spørsmålet; er vedtaket som er gjort, gyldig?

SVAR: Her er lovteksten i kommuneloven ufullstendig og unødig vanskelig å forstå for uinnvidde. Loven har ingen generelle bestemmelser om hvem som har forslagsrett og hva dette innebærer, bare de to særreglene som er gjengitt ovenfor. Disse er imidlertid unntak fra to etablerte ulovfestede prinsipper for saksbehandling i kollegiale organer:

(i) Hvis ikke annet er bestemt, kan bare medlemmer av organet delta under saksbehandlingen i organet – altså med møterett og talerett.

Møte- og talerett betyr rett til å til være til stede i møtet, og til å delta i debatten om de sakene som behandles der. Utgangspunktet er klart nok at dette har alle medlemmer av organet, og ingen andre. Men her utvider de to bestemmelsene kretsen av personer med slik rett, ved at både ordfører og kommunedirektør eller andre fra administrasjonen gis rett til å møte og delta i forhandlingene i *alle* folkevalgte organer i kommunen, med unntak av organer som inngår i parlamentarisk styringsform, og for kommunedirektøren heller ikke kontrollutvalget.

(ii) Loven sier ikke noe om hva «forslagsrett» betyr, og her kan det lett oppstå misforståelser, og også her må vi ta utgangspunkt i de generelle, ulovfestede, prinsippene om dette: I et møte må alle som deltar med talerett, fritt kunne gi uttrykk for sitt syn på hva som bør gjøres og dermed også på hvilket vedtak som bør treffes. Det gjelder også kommunedirektøren, selv om hun ikke er gitt «forslagsrett».

Forslagsrett er her en særlig rett til å formulere et forslag til vedtak og kreve det tatt opp til votering. Denne retten har bare medlemmene av vedkommende folkevalgte organ, samt ordføreren.

Kommunedirektøren har ingen slik forslagsrett, verken før eller under møtet. Hun vil svært ofte legge fram sitt forslag til vedtak i sin innstilling i sakspapirene, men dette er ikke forslag som må tas opp til votering hvis ikke ordfører eller annet medlem av organet tar det opp og fremsetter det som sitt. Oftest vil ordføreren sette det fram til votering, men noen ganger vil hun kunne velge å fremsette et modifisert eller helt annet forslag, gjerne ut fra det som fremkommer av opplysninger og synspunkter under debatten.

Kommunedirektøren kan også under debatten om forslaget selv formulere et nytt forslag til vedtak for å se om det kan få tilslutning, men hvis ikke ordfører eller noen annen fremsetter det som sitt forslag, skal det ikke bli votert over dette. Hvis ordfører setter det under votering, vil det imidlertid bli oppfattet som godt nok, selv om ordfører ikke vil stemme for dette, men bare ønsker å få avklart om det er tilslutning til dette.

(iii) Hvis ordfører eller annet medlem fremsetter et forslag i saken som klart avviker fra det som er utredet av kommunedirektøren i saksforelegget til møtet, må kommunestyret ta stilling til om det anser dette alternativet som tilstrekkelig utredet, eller om det her er nødvendig med en ytterligere saksutredning til et senere møte før det treffes vedtak. Innenfor vide rammer er det kommunestyret selv som avgjør om det synes en sak er tilstrekkelig utredet, men hvis det viser seg at vedtaket er truffet på uriktige eller klart ufullstendige premisser når det gjelder saksforhold, konsekvenser eller rettsspørsmål, vil det kunne føre til at vedtaket var ugyldig, og saken må behandles på nytt i et senere møte.

§ 11-5: Møteoffentlighet – tidspunkt for møter i folkevalgte organer

Tolkningsuttalelse | Dato: 20.06.2022

Mottaker: Lillehammer kommune

Vår referanse: 22/4255-2

Spørsmål om møteoffentlighet - kan ulike møter i folkevalgte organer i kommunen avholdes på samme tidspunkt?

Vi viser til henvendelse 10. mai 2022 fra det politiske sekretariatet i Lillehammer kommune som spør om kommunen bryter reglene om møteoffentlighet når ulike politiske møter avholdes på samme tidspunkt. Bakgrunnen for henvendelsen er at sekretariatet har fått inn dette spørsmålet fra en som ikke får muligheten til å overvære alle de politiske møtene når de avholdes parallelt.

Departementets vurdering

Regelen om møteoffentlighet for folkevalgte organer i kommunen er tatt inn i kommuneloven § 11-5. Bestemmelsens første ledd lyder:

«Alle har rett til å være til stede i møter i folkevalgte organer dersom ikke noe annet følger av denne paragrafen».

Det følger av dette at allmennheten har rett til å være til stede når folkevalgte organer i kommunen har møter.

Spørsmålet er om denne retten medfører en plikt for kommunen til å avholde de politiske møtene til ulike tidspunkter, slik at innbyggerne får anledning til å følge alle møtene. Dette er ikke direkte regulert i kommuneloven. Ordlyden i kommuneloven § 11-5 oppstiller ikke en plikt for kommunen til å sørge for en slik koordinering av møtene i de folkevalgte organene. Problemstillingen er heller ikke berørt i forarbeidene til loven eller rettspraksis.

Etter departementets vurdering tilsier heller ikke reelle hensyn en slik utvidende tolkning. Departementet ser at det vil være uheldig for innbyggere som ønsker å følge flere møter når møtene avholdes samtidig. Disse får ikke anledning til å være til stede i alle møtene. Kommunen unnlater likevel ikke allmennheten innsikt og kontroll med de folkevalgtes virksomhet, selv om den enkelte ikke får fulgt alle møtene. Kommunen må ta mange hensyn når den planlegger møtene, og det vil ikke alltid være mulig å få møtekabalen til å gå opp uten at noen møter overlapper i tid.

Departementet kan derfor ikke se at det er holdepunkter for å tolke § 11-5 slik at den inneholder en plikt for kommunene til å holde møtene på ulike tidspunkter.

Selv om møter legges til samme tid, røkkes ikke dette ved innbyggernes rett til å være til stede i møtene. Etter dette er departementets vurdering at det ikke er strid med kommuneloven § 11-5 om møteoffentlighet å avholde møter i ulike folkevalgte organer på samme tidspunkt.

Med hilsen
Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Ida Bakke Husom
seniorrådgiver

Må kommunale oppgavefellesskap lage årsregnskap?

Kommunal Rapport 04.07.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

SPØRSMÅL: Er det slik å forstå at et kommunalt oppgavefellesskap, som er eget rettssubjekt også skal utarbeide eget årsregnskap jf. § [14–6 i kommuneloven](#)?

SVAR: I bestemmelsen i [kommuneloven § 19–4](#) om samarbeidsavtalen mellom deltakere i et kommunalt oppgavefellesskap er det i tredje avsnitt fastsatt at det her skal angis om oppgavefellesskapet skal være eget rettssubjekt. Hvis det er angitt at det skal det være, betyr det at det er fullstendig atskilt fra deltakerkommunene, når det gjelder rettigheter og plikter, med unntak av ansvar for økonomiske forpliktelser.

Kommuneloven gjelder som alminnelig regel ([§ 1-2](#)) «for kommuners og fylkeskommuners virksomhet», noe som etter forarbeidene også omfatter «interkommunale samarbeid som er organisert etter regler i kommuneloven», og herunder også interkommunalt samarbeid som er «organisert som egne rettssubjekter», men bestemmelsen i § 14–6 gjelder tilsynelatende ikke for kommunale oppgavefellesskap, bare for «virksomhet som er en del av kommunen eller fylkeskommunen som rettssubjekt».

Dette vil, sies det i forarbeidene (NOU 2016:4, merknader til § 14-6) «for eksempel gjelde regnskaper ... for kommunale oppgavefellesskap som *ikke* er egne rettssubjekter» (min utheving).

Men så er det med hjemmel i forskriftshjemmelen i siste avsnitt i [§ 14–6](#) fastsatt, i forskrift [FOR-2019-06-07-714](#) om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv., [§ 1–1 bokstav c](#), som generell regel at denne gjelder blant annet «årsregnskapet ... til ... kommunale oppgavefellesskap etter kommuneloven kapittel 19».

Og med denne litt underlige regelteknikken lander vi så vidt jeg kan forstå på at både § 14–6 og forskriften gjelder også for kommunale oppgavefellesskap som er egne rettssubjekter.

Ikke automatisk inhabil fordi man har behandlet samme sak før

Kommunal Rapport 22.08.2022, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan en politiker behandle innsigelser i en plansak både i kommunestyret og i fylkesutvalget?

SPØRSMÅL: Nå har vi et spørsmål om habilitet i plansaker. Saken er at vi har folkevalgte som er medlem av fylkesutvalget i vår fylkeskommune, der de er med på å behandle og vedta innsigelser m.m. for reguleringsplaner, temaplaner og kommuneplan i vår kommune.

Hvordan blir det da med deres habilitet når de samme folkevalgte skal ta stilling til de samme innsigelsene som de var med på å behandle og vedta som fylkesutvalgsmedlemmer, men nå som kommunale folkevalgte?

Problemstillingen gjelder selvsagt også motsatt når de behandler en kommunal plan i fylkesutvalget som de har vært med og vedta i kommunen.

Dette er jo en problemstilling som gjelder folkevalgte i alle fylker og kommuner.

SVAR: Dette spørsmålet tar meg inn i plan- og reguleringsretten, et område jeg ikke er ekspert på, så det følgende må tas med forbehold om at det kan være noe jeg har misforstått eller oversett.

Problemstillingen er altså om et medlem av fylkesutvalget er inhabil i saker som angår kommunale reguleringsvedtak som hun har vært med på å treffe i den aktuelle kommunen, enten om innsigelser m.m. mot forslag til reguleringsplan, temaplan og kommuneplan, eller ved behandling av kommunal reguleringsplan i fylkesutvalget.

Som alminnelig utgangspunkt blir en folkevalgt eller en tilsatt ikke automatisk inhabil etter reglene i forvaltningsloven fordi hun har vært med og behandlet samme sak tidligere. I [kommuneloven § 11–10](#) har vi imidlertid noen særlige, og strengere, regler om inhabilitet for folkevalgte som kommer i tillegg til bestemmelsene i forvaltningsloven.

Én bestemmelse (andre avsnitt) utelukker folkevalgte som har vært med på å forberede eller treffe vedtak i en sak som tilsatt i kommunen eller fylkeskommunen, fra å delta ved behandlingen av samme sak i et folkevalgt organ.

Dette gjelder altså bare for folkevalgte som også er tilsatt i samme kommune eller fylkeskommune, ikke folkevalgte som «møter seg selv i døren» fordi de tidligere har vært med å behandle samme sak i et annet folkevalgt organ, f.eks. i et utvalg eller styre i kommunen eller fylkeskommunen. Denne regelen er dermed ikke relevant for de situasjonene som beskrives her.

Derneft har vi en enda strengere regel ved behandling av klage over kommunale vedtak etter [forvaltningsloven § 28](#) andre avsnitt. Ved slik klagebehandling er en folkevalgt som har vært med på å forberede eller treffe vedtaket, inhabil både til å delta i klageinstansens behandling av vedtaket, og ved forberedelsen av saken for klageinstansen.

I ingen av de situasjonene som beskrives her, er det imidlertid tale om klagesak etter forvaltningsloven, og denne regelen vil dermed ikke være aktuell her.

Det som da gjenstår, er om et medlem av fylkesutvalget som har vært med å treffe vedtak om planvedtak i kommunen, er inhabil etter den særlige regelen i [forvaltningsloven § 6](#) andre avsnitt, fordi dette må ses som «særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet». Men dette vil bare være aktuelt i helt spesielle situasjoner, der den folkevalgtes engasjement i saken går klart ut over det som naturlig følger av hennes politiske eller saklige engasjement i saken.

I praksis vil vel det måtte være i saker med særlig høyt konfliktnivå, der den folkevalgte har eksponert seg selv på en måte som ligger klart utenfor det som er normalt i et slikt verv.

Ytringsfriheten kan ikke begrenses mer for folkevalgte enn andre

KommunalRapport 08.08.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan formannskapet vedta hvordan en navngitt folkevalgt skal opptre?

SPØRSMÅL

Formannskapet har [fattet vedtak](#) om at en navngitt representant må forbedre sin opptreden på flere områder. Det gjelder blant annet måten vedkommende omtaler kommunen, vedtak og hvordan administrasjonen utfører vedtakene på. Kritikkk er greit, heter det, men «må likevel gjøres uten personangrep, uthenging på sosiale medier eller direkte usannheter».

Er dette noe et formannskap kan vedta?

SVAR

Som alminnelig utgangspunkt har folkevalgte i en kommune stor frihet med hensyn til hva de vil uttale seg om, og herunder rette kritikk mot både administrasjon og folkevalgte, så lenge det er tale om saker eller forhold som har tilknytning til kommunens virksomhet.

Det kan ikke settes grenser for denne ytringsfriheten for folkevalgte ut over det som gjelder for alle andre, i praksis i første rekke brudd på lovfestet taushetsplikt (se særlig forvaltningsloven § 13) eller erstatningsansvar for ærekrenkende utsagn (skadeserstatningsloven § 3–6 a).

Brudd på lovfestede begrensninger i ytringsfriheten kan i tilfelle bare påtales i straffesak eller ved privat søksmål for domstolene fra den som er ærekrenket. Verken kommunedirektør, ordfører, formannskap eller kommunestyr kan pålegge folkevalgte å avstå fra kritiske ytringer.

Dette gjelder både i og utenfor møter i folkevalgte organer, men hvis det i et møte fremkommer ytringer som er ærekrenkende eller brudd på lovfestet taushetsplikt, skal møteleder gjøre oppmerksom på dette og anmode den folkevalgte om å avstå fra slike.

Ellers står det som rettslig utgangspunkt ethvert medlem av folkevalgt organ fritt å gi uttrykk for sin kritikk mot forhold i kommunen, og mot organer og enkeltpersoner – folkevalgte og tilsatte. Men da må hun selvsagt være forberedt på at det tas til motmæle mot slik kritikk, i eller utenfor møte.

Dette kan skje ved innlegg i møte eller ytringer i offentlig debatt, ved kommentar fra ordfører eller leder av folkevalgt organ. Unntaksvis kan det skje ved vedtak i folkevalgt organ, der dette avviser påstander eller vurderinger fremsatt av en folkevalgt i mediene eller annen offentlig debatt.

Ved motinnlegg fra administrasjon til diskusjonen om hva som er gjort eller som burde gjøres, vil det gjerne være riktig å imøtegå både den beskrivelse som er gitt av faktiske forhold, og skjønnsmessige vurderinger av fremtidig utvikling ved ulike handlingsalternativer.

Det kan også være behov for å imøtegå kritikk av enkeltpersoner – folkevalgte eller tilsatte – men svaret må forholde seg til saksforholdet i den fremsatte kritikken, ikke til kritikerens person.

Slik imøtegåelse av kritikk må også kunne skje i form av et vedtak i et folkevalgt organ, men også her er det viktig at vedtaket retter seg mot sak eller generelle saksforhold, og ikke får form av en generell karakteristikk av en enkelt folkevalgt. Det må således ligge utenfor et formanskaps kompetanse å uttale at man ber et navngitt medlem «forbedre sin opptreden».

Det som derimot må være helt greit, er at et formannskap vedtar en generell uttalelse der man etter å ha fastslått at *«Kritisk omtale av kommunen, politiske vedtak og administrativ utførelse av vedtak er en selvsagt del av en folkevalgts ombudsrolle»*, legger til at *«Dette må likevel gjøres uten personangrep, uthenging på sosiale medier eller direkte usannheter.»*

Dette siste er imidlertid en skjønnsmessig etisk norm som ikke lar seg håndheve, men som er et godt prinsipielt utgangspunkt for kritikk og debatt om hva som forsvarlig opptreden.

Det bør vel føyes til at når det er tale om kritikk av navngitte folkevalgte, må terskelen for hva som kan aksepteres, være en god del høyere enn der slike angrep rettes mot tilsatte i kommunen.

Det er derfor helt på sin plass om formannskapet uttaler:

«Som folkevalgt må arbeidsgiverrollen tas på alvor. Det innebærer at administrativ kritikk må fremmes imot kommunedirektøren, ikke mot andre enkeltansatte.»

Alle tilsatte i kommunen handler på vegne av kommunedirektøren og er underlagt hennes instruksjonsmyndighet og kontroll, se kommuneloven § 13–1, der det fastslås at *«Kommunedirektøren skal lede den samlede kommunale eller fylkeskommunale administrasjonen»*.

Se også siste avsnitt, der det nå er fastslått at *«Kommunedirektøren har det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner, hvis ikke annet er fastsatt i lov»*.

Kritikk av tilsattes saksbehandling og ivaretagelse av andre funksjoner må dermed rettes til direktøren, også der utgangspunktet for denne er svikt fra en underordnet tilsatt – slik det jo oftest er. *«Kommunestyret kjenner kun kommunedirektøren.»*

Fra: Tor Arne Stubbe <tor-arne.stubbe@revisjonmidtnorge.no>

Sendt: Monday, July 4, 2022 1:23:41 PM

Til: Torbjørn Berglann <Torbjorn.Berglann@konsek.no>; Tobias Langseth <Tobias.Langseth@alstahaug.kommune.no>; Knut Soleglad <Knut.Soleglad@hemnes.kommune.no>; Torill Bakken <TB@kontrollutvalg fjell.no>; edel@asjard.no <edel@asjard.no>

Kopi: Arnt Robert Haugan <arnt.robert.haugan@revisjonmidtnorge.no>; Unni Romstad <unni.romstad@revisjonmidtnorge.no>

Emne: Status forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Konsek Trøndelag IKS v/Torbjørn Berglann

SE-KON v/Tobias Langseth

Indre Helgeland Kontrollutvalgssekretariat v/Knut Soleglad

Kontrollutvalg Fjell IKS v/Torill Bakken

Sekretariatet for kontrollutvalget Nærøysund kommune v/Edel Åsjord

Revisjon Midt-Norge opplever pt stor etterspørsel etter tjenester innen forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og hendelsesbaserte undersøkelser. Vi har våren 2022 sluttført 32 prosjekter, og har per dato 57 aktive prosjekter (ulike faser) og 11 nye bestillinger. Dette gjelder både ordinære oppdrag i henhold til leveranseavtaler og ekstra bestillinger fra våre deltakerkommuner. Den økte etterspørselen de siste 12 måneder har dessverre utfordret RMN sin kapasitet, noe som har medført enkelte forsinkede leveranser. Et visst fravær i henhold til lov og avtaleverk (permisjoner, sykemelding osv) bidrar også til redusert kapasitet.

Flere tiltak er iverksatt for å øke kapasiteten hos RMN, blant annet engasjement i kortere og lengre perioder, deltakelse fra masterstudenter i vårt arbeid og ansettelse i faste stillinger. RMN har tilsatt to nye medarbeidere innen forvaltningsrevisjon i løpet av juni, henholdsvis en samfunnsøkonom (PhD) og en sosiolog. Disse vil tiltre stillingene i perioden oktober/november 2022. I tillegg vil en ansatt være tilbake fra permisjon pr 1.november. RMN forventer derfor at kapasiteten øker betraktelig inn mot 2023. Flere tiltak vurderes kontinuerlig for å kunne innfri kontrollutvalgenes forventning til leveranse av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

RMN håper at sekretariatene kan bidra til å kommunisere denne kapasitetsutfordringen til kontrollutvalgene dersom det skulle bli aktuelt. Det vil gjennom høsten fortsatt bli utfordrende å levere alle rapporter og prosjektplaner til rett tid.

Den enkelte oppdragsansvarlige i RMN vil ha direkte kontakt med den ansvarlige sekretær for det enkelte kontrollutvalg med hensyn til avtalte leveranser. RMN ber derfor om at denne henvendelsen formidles til alle ansatte i sekretariatene.

Ta gjerne kontakt med undertegnede dersom dere har spørsmål til eksisterende eller nye bestillinger hos RMN!

Med vennlig hilsen

Tor Arne Stubbe

Fagleder forvaltningsrevisjon

M +47 98608070 | [Skype for business](#)

RM Revisjon
Midt-Norge

Forvaltningsrevisjonsrapport - Informasjonssikkerhet

Behandles i utvalg
Kontrollutvalget i Namsos kommune

Møtedato
30.08.2022

Saknr
22/22

Saksbehandler Einar Sandlund
Arkivkode FE-217, TI-&58
Arkivsaknr 21/234 - 7

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget slutter seg til forvaltningsrevisjonsrapporten Informasjonssikkerhet.
2. Saken oversendes kommunestyret med slik innstilling til vedtak:
 - 1) *Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten Informasjonssikkerhet til orientering.*
 - 2) *Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp rapportens anbefalinger:*

- *Inkludere informasjonssikkerhet i helhetlig ROS.*
 - *Utarbeide målsettinger og strategi for informasjonssikkerhet separat eller i forbindelse med andre plandokumenter.*
 - *Om organisering og ansvar for informasjonssikkerhet er tydelig og hensiktsmessig.*
 - *Få på plass et internkontrollsystem.*
 - *Iverksette gjennomganger for å avvikle tilganger til personer som har sluttet.*
 - *Sikre at behandlingsoversikter kommer på plass i henhold til personopplysningsloven.*
 - *Løfte fokuset på informasjonssikkerhet som et ledd i å bygge en sikkerhetskultur.*
- 3) *Kommunestyret ber kommunedirektøren innen 01.03.22 om skriftlig rapport til kontrollutvalget på hvordan anbefalingene er fulgt opp.*

Vedlegg

Forvaltningsrevisjonsrapport informasjonssikkerhet

Saksopplysninger

Kommunelovens § 23-3 sier at det skal gjennomføres forvaltningsrevisjon i kommunen. Kommunestyret behandlet den 29.10.20 i sak 155/20 plan forvaltningsrevisjon 2020-2024.

Ut fra prioriteringen i planen gjorde kontrollutvalget i sak 21/21 slikt bestillingsvedtak:

1. *Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon området IKT, datasikkerhet, GDPR.*
2. *Kontrollutvalget gir følgende innspill på følgende problemstillinger/spørsmål:*
 - *Sikkerhet, drifting og dublering av system,*
 - *Samordning mellom enhetene på bruk av digitale plattformer, effektivisering.*
 - *Fremtidig lagring og tilgang. Kompatibilitet av system, rettsdokumentasjon,*
3. *Revisor bes å utarbeide prosjektplan i henhold til neste møte, 23.11.21.*

Kontrollutvalget behandlet prosjektplanen i sak 27/21 og fattet slikt vedtak:

1. *Prosjektplan datert 04.11.21 godkjennes.*
2. *Rapporten forventes levert 01.06.22 og innenfor den angitte ressursbruk på 400 timer.*
3. *Kontrollutvalget bes å bli orientert underveis for å kunne ta stilling til evt. behov for endringer i prosjektplanen.*

Følgende problemstillinger er besvart i rapporten, jfr. vedtatt prosjektplan :

1. *Hvordan ivaretar Namsos kommune informasjonssikkerhet?*
2. *Hvordan har kommunen sikret integritet, konfidensialitet og tilgjengelighet for informasjon fra de gamle kommunene?*

Endelig rapport ble oversendt 07.07.22. Kommunedirektøren har rapporten til høring og avgitt høringssvar 27.05.22, jfr. vedlegg 2 i rapporten. Etter oppstartsmøtet ble det klart at den andre problemstillingen om sikring av integritet, konfidensialitet og tilgjengelighet for informasjon fra de gamle kommunene, burde tones ned. Dette skyldes at de sammenslåtte kommunene, Overhalla kommune og Flatanger kommune har hatt et samarbeid innenfor IT siden 2002. Revisor har derfor valgt å lage et beskrivende svar på denne problemstillingen, uten revisjonskriterier.

Metodene brukt for å samle data i denne forvaltningsrevisjonen, nærmere beskrevet i kap. 1.3., er gjennomført med intervjuer og dokumentgjennomgang. Til intervjuene ble det laget tilpassede intervjuguider. Det er skrevet referat fra alle intervjuene, som er verifiserte. Noen av de som er intervjuet har fått tilleggsspørsmål på e-post i etterkant. I dokumentgjennomgangen er sentrale politiske dokumenter slik som samfunnsplan og beredskapsplan, dokumenter og referater fra informasjonssikkerhetsutvalgets arbeid og rutiner fra kvalitetssystemet m.v. Det er revisors oppfatning at de data som er samlet inn gir et tilstrekkelig grunnlag for å belyse arbeidet med informasjonssikkerhet i Namsos kommune

Hvordan ivaretar Namsos kommune informasjonssikkerhet?

Konklusjon er at Namsos kommune mangler en forankring for arbeidet med informasjonssikkerhet i kommunens mer overordnede risikovurderinger og planer. Videre mangler kommunen blant annet internkontroll og kontroll med brukertilganger. Kommunen har en del forebyggende og oppdagende sikkerhetstiltak. Korrigerende tiltak er i stor grad på plass for IT-enheten, men ikke andre deler av kommunen. Det mangler en overordnet risikovurdering for informasjonssikkerhet i Namsos kommune, som kan legge premissene for informasjonssikkerhetsarbeidet, men det er gjort enkelte risikovurderinger innenfor området.

Videre er det uklart om det finnes et mål for informasjonssikkerhet, det mangler en sikkerhetsstrategi og kommunen har ikke en sikkerhetsorganisasjon hvor ansvar og roller for informasjonssikkerhet framgår. Internkontroll er ikke på plass og det arbeides med å få på plass et kvalitetssystem som grunnlag for internkontroll. Flere rutinebeskrivelser er på plass.

Kommunen har et system på opprettelse av brukere, men har ikke kontroll på å avvike brukere som ikke skal ha tilgang til datasystemet lengre. Kommunen har en behandlingsoversikt i henhold til personopplysningsloven som ligger i dagens kvalitetssystem, men det er ikke oppdatert. Det gis opplæring i informasjonssikkerhet til nyansatte og skal gjennomføre årlige opplæringstiltak, men slik revisor ser det er det et forbedringspotensial i å bygge en sikkerhetsstruktur.

Det vurderer ikke IKT-risiko ved alle anskaffelser av datasystemer. Kommunen har systemer for å overvåke datasikkerhet, sårbarheter, trafikkanalyse og det er gjennomført inntrengingstest i 2022. Likedan vurderer revisor det slik at kommunen har planer for gjenoppbygging, hendelseshåndtering og enkelte hendelser, f.eks. ransomwareangrep.

Informasjonssikkerhet i overgangen til ny kommune

Overgangen til ny kommune medførte ikke store endringer siden samarbeidet på IT allerede var på plass og det var lite problemer knyttet til IT ved sammenslåingen av kommunene. Revisor har valgt å lage en beskrivende besvarelse på denne problemstillingen, fordi det er historie og lite aktuelt for revisjon. Kommunen leverer i dag mange IT-tjenester til Flatanger og Overhalla kommuner.

Revisors oppfatning er at integritet, konfidensialitet og tilgjengelighet for informasjon ble ivarettatt ved kommunesammenslåingen. Kommunene som ble sammenslått, hadde allerede et samarbeid og datasystemene var allerede koblet sammen, slik at jobben med overgangen handlet om å integrere like systemer. Historiske data fra sak- og arkivsystemet ble tatt vare på og tilgjengelig fra historiske databaser.

Imidlertid kommer det frem behov for at det utarbeides en ny IKT-strategi i forbindelse med etableringen av Nye Namsos og som kan være felles for alle kommunene, som fortsatt skal ha samdrift om IKT-infrastruktur. Revisor har ikke funnet at det er laget noen IKT-strategi etter kommunesammenslåinga.

Vurdering

Sekretariatet viser til den framlagte rapport og er av den oppfatning at den svarer ut de gitte problemstillinger i prosjektplanen.

Sekretariatet viser til at rapporten viser at kommunen har flere mangler vedrørende informasjonssikkerhet. Det gjelder forankringen av arbeidet med risikovurderinger, internkontrollsystem, og kontrollen med brukertilganger m.v. Målsettinger og strategi for informasjonssikkerheten bør utarbeides separat eller i forbindelse med andre planer. Videre kommer det frem at å sikre behandlingsoversikter iht. personopplysningsloven kommer på plass. Fokuset på informasjonssikkerhet for å bygge en sikkerhetskultur må økes. En god del forebyggende og oppdagende sikkerhetstiltak er imidlertid på plass og innenfor IT-enheten er mange korrigerende tiltak på plass, men ikke i andre deler av kommunen.

Sekretariatet viser forøvrig til at kommunen leverer mange IT-tjenester til Flatanger og Overhalla kommuner.

Kontrollutvalget anbefales å slutte seg til rapporten. Saken anbefales videre lagt frem for kommunestyret med innstilling på å ta forvaltningsrevisjonsrapporten Informasjonssikkerhet til orientering og videre be kommunedirektøren følge opp anbefalingene i innstillingens pkt. 2. Kommunestyret anbefales til slutt å be kommunedirektøren innen 01.03.22 .22 gi skriftlig rapport til kontrollutvalget på hvordan anbefalingene er fulgt opp.

Møteprotokoll - Kontrollutvalget i Namsos kommune

Arkivsak: 22/146
Møtedato/tid: 30.08.2022 kl 09:00 – 11.00
Møtested: Møterom Saga - Namdalshagen

Møtende medlemmer:

Bjørn Dag Derås
Jan Arve Homstad
Siri A. Devik
Stein Landsem
Karin Hegsethtrø

Forfall:

Hege B. Skillingstad
Bjørnar Smines

Andre møtende:

Einar Sandlund, Konsek Trøndelag IKS, møtesekreterær
Margrete Haugum, forvaltningsrevisor, sak 22 og 25/22.

Merknader: Ingen merknader til innkalling og sakliste. Kontrollutvalgets besøk 20.09.22 gjennomføres som bestemt i samråd med rektor. Sak 25/22 ble behandlet etter sak 22/22.

Sakliste:

Saksnr.	Saktittel
22/22	Forvaltningsrevisjonsrapport - Informasjonssikkerhet
23/22	Oppfølging av Forvaltningsrevisjonsrapport - Personal nærvær
24/22	Tilbakemelding - statsforvalterens tilsyn landbruksforvaltning
25/22	Bestilling av forvaltningsrevisjon -
26/22	Budsjett 2023 og økonomiplan 2023-26 for kontrollarbeidet
27/22	Referatsaker august 22
28/22	Godkjenning av protokoll

Sak 22/22 Forvaltningsrevisjonsrapport - Informasjonssikkerhet

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Namsos kommune

Møtedato
30.08.2022

Saknr
22/22

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget slutter seg til forvaltningsrevisjonsrapporten Informasjonssikkerhet.
2. Saken oversendes kommunestyret med slik innstilling til vedtak:
 - 1) *Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten Informasjonssikkerhet til orientering.*
 - 2) *Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp rapportens anbefalinger:*
 - *Inkludere informasjonssikkerhet i helhetlig ROS.*
 - *Utarbeide målsettinger og strategi for informasjonssikkerhet separat eller i forbindelse med andre plandokumenter.*
 - *Om organisering og ansvar for informasjonssikkerhet er tydelig og hensiktsmessig.*
 - *Få på plass et internkontrollsystem.*
 - *Iverksette gjennomganger for å avvikle tilganger til personer som har sluttet.*
 - *Sikre at behandlingsoversikter kommer på plass i henhold til personopplysningsloven.*
 - *Løfte fokuset på informasjonssikkerhet som et ledd i å bygge en sikkerhetskultur.*
 - 3) *Kommunestyret ber kommunedirektøren innen 01.03.23 om skriftlig rapport til kontrollutvalget på hvordan anbefalingene er fulgt opp.*

Behandling:

Haugum presenterte rapporten og svarte på spørsmål fra kontrollutvalget.

Det ble fremmet slikt omforent forslag til nytt. pkt. 2. Innstilling til kommunestyret blir pkt. 3. Revisor presenterer rapporten i kommunestyret når den skal behandles.

Enstemmig med omforent forslag.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget slutter seg til forvaltningsrevisjonsrapporten Informasjonssikkerhet.
2. Revisor presenterer rapporten i kommunestyret når den skal behandles.
3. Saken oversendes kommunestyret med slik innstilling til vedtak:
 - 1) *Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten Informasjonssikkerhet til orientering.*
 - 2) *Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp rapportens anbefalinger:*
 - *Inkludere informasjonssikkerhet i helhetlig ROS.*
 - *Utarbeide målsettinger og strategi for informasjonssikkerhet separat eller i forbindelse med andre plandokumenter.*
 - *Om organisering og ansvar for informasjonssikkerhet er tydelig og hensiktsmessig.*
 - *Få på plass et internkontrollsystem.*
 - *Iverksette gjennomganger for å avvikle tilganger til personer som har sluttet.*
 - *Sikre at behandlingsoversikter kommer på plass i henhold til personopplysningsloven.*
 - *Løfte fokuset på informasjonssikkerhet som et ledd i å bygge en sikkerhetskultur.*
 - 3) *Kommunestyret ber kommunedirektøren innen 01.03.23 om skriftlig rapport til kontrollutvalget på hvordan anbefalingene er fulgt opp.*

Emne: Rapport om rus og psykisk helse i Flatanger

Kopi: Tor Arne Stubbe <tor-arne.stubbe@revisjonmidtnorge.no>, Mette Sandvik <mette.sandvik@revisjonmidtnorge.no>

Til: Einar Sandlund <Einar.Sandlund@konsek.no>

Sendt: 09.08.2022 13:24:25

Fra: Anna Ølnes <anna.olnes@revisjonmidtnorge.no>

Hei

Jeg viser til samtale tidligere i dag.

Som jeg sa, nærmer det seg nå en grense hvor et utkast til rapport må gå til rådmannen til uttalelse. Det gjenstår fortsatt noe, før vi får verifiserte intervjudata og andre data. Vi har dessverre opplevd noen forsinkelser i prosjektfasen, som dels handler om avbrutt intervju p.g.a. sykdom hos ansvarlig forvaltningsrevisor (uke 26) og dels seine/manglende tilbakemeldinger fra personer i viktige tjenester i kommunen. I tillegg har det vært en fase nå, med ferie både i kommunen og blant ansatte i Revisjon Midt-Norge.

Vi går nå inn i en noen uker hvor rapporten i utgangspunktet skulle vært på høring, og deretter oversendelse til kontrollutvalgets sekretær for saksbehandling og utsendelse til KU-medlemmene i god tid før møtet den 14.9. Vi ser oss nødt til å be om utsettelse av levering av endelig rapport, da vi ennå ikke har tilstrekkelig informasjonsgrunnlag for å svare ut kontrollutvalgets bestilling innen møtet den 14.9.

Vennlig hilsen

Anna Ølnes

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

M +47 906 33 713 | [Teams](#)

Besøksadresse: Olav Trygvassons gate 8-10, Trondheim

Revisjon Midt-Norge SA, Postboks 2565, 7735 Steinkjer
W www.revisjonmidtnorge.no | **M** +47 907 30 300

Revisjon Midt-Norge SA er sertifisert Miljøfyrtårn. Tenk på miljøet før du eventuelt skriver ut denne e-posten

Godkjenning av protokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Flatanger kommune

Møtedato

14.09.2022

Saknr

15/22

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 22/187 - 2

Forslag til vedtak:

Protokollen godkjennes

Saksopplysninger

Protokollen gjennomgås i møtet.

Vurdering

Protokollen anbefales godkjent